

1

AKRAN ZORBALIĞI

S T O P

BULLYING

VELİ BROŞÜRÜ

AKRAN ZORBALIĞI NEDİR?

2

Akran zorbalığı saldırgan bir davranış türüdür ve akran zorbalığının üç temel özelliği bulunmaktadır:

- Zorbalığın karşı tarafa bilinçli ve kasıtlı olarak zarar vermeyi amaçlaması
 - Tekrarlayıcı ve sürekli olarak yapılması
 - Çocuklar arasında güç dengesizliği olması
- Araştırmalar, akran zorbalığının okul öncesi dönemde başladığını, ilkokulun sonlarına doğru arttığını, ortaokulda en üst seviyeye ulaştığını ve lisenin son sınıflarındaysa azaldığını göstermektedir.

AKRAN ZORBALIĞININ TÜRLERİ NELERDİR?

Fiziksel Zorbalık: Vurmak, itmek, tükürmek, eşyalarına zarar vermek gibi davranışlarla doğrudan fiziksel güç uygulanmasını içermektedir.

Sözel Zorbalık: İsim/lakap takmak, hakaret etmek, bağırmak gibi olumsuz sözel ifadelerin kullanılmasını içermektedir.

İlişkisel/Sosyal Zorbalık: Oyuna almamak, arkadaş grubundan dışlamak, görmezden gelmek gibi kişinin sosyal ilişkilerine zarar vermeyi hedefleyen davranışları içermektedir.

Siber zorbalık: Rahatsız edici mesaj atmak, fotoğraflarını izinsiz paylaşmak, sosyal medya hesabını ele geçirmek gibi elektronik iletişim araçlarıyla yapılan davranışları içermektedir.

AKRAN ZORBALIĞININ SONUÇLARI NELERDİR?

3

Akran zorbalığı okuldaki tüm öğrencileri, öğretmenleri ve okul ortamını olumsuz yönde etkilemektedir.

Akran zorbalığının çocuklar üzerinde kısa ve uzun vadeli olmak üzere fiziksel, psikolojik, sosyal ve duygusal etkileri vardır.

Zorbalık Yapan Çocuk ve Ergenler İçin Sonuçlar:

- Okula uyumda güçlük
- Düşük akademik başarı
- Dışlanma, yalnız kalma, sevilmemeye
- Sosyal ilişkilerde güçlük
- Erken yaşlarda sigara, alkol ve madde kullanma riski
- Saldırgan ve suça yönelik davranış gösterme

4

AKRAN ZORBALIĞINI NASIL ANLAYABİLİRSİNİZ?

5

Çocuklar ve ergenler zorbalık yaptıklarını veya zorbalığa maruz kaldıklarını yetişkinlere doğrudan anlatmayabilirler. Bazı işaretler akran zorbalığı durumları hakkında bizlere bilgi verebilir. Bu işaretler, zorbalık dışındaki nedenlerden de kaynaklanıyor olabilir ancak mutlaka önemsenmeli ve takip edilmelidir.

Çocuğunuzun Zorbalık Yaptığını Gösteren İşaretler

- Farklı ortamlarda saldırgan davranışlar gösterme
- Öğretmen ve yetişkinlerin sözünü dinlememe, onlara karşı gelme
- Akranlarını baskıyla yönetme ve kontrol etme
- Başkalarının duygularına karşı duyarsız olma, zayıf empati becerisi

Çocuğunuzun Zorbalığa Maruz Kaldığını Gösteren İşaretler:

- Vücutunda morluk, çizik, yara gibi belirtiler
 - Okuldan kıyafetleri yırtılmış, dağılmış, kirlenmiş olarak dönmesi
 - Normalde okulu sevmesine rağmen okula gitmek istememesi
- İçeride kapanma, ağlama
- Her an kötü bir şey olacakmış gibi endişeli ve tedirgin davranma
 - Arkadaşlarıyla birlikte olmak istememe, kendini uzaklaştırma
- Fiziksel belirtiler (baş ağrısı, karın ağrısı vb.)

Zorbalığa Maruz Kalan Çocuk ve Ergenler İçin Sonuçlar:

- Üzgün, çaresiz ve değersiz hissetme
- Düşük özgüven ve benlik saygısı
- Depresyon ve kaygı
- Arkadaşlık ilişkilerinde problemler
- Fiziksel belirtiler (baş ağrısı, karın ağrısı vb.)
- Okula gitmeye karşı isteksizlik
- Düşük akademik başarı
- Kendine zarar verme davranışları

ÇOCUĞUNUZ ZORBALIK YAPIYORSA NELER YAPABİLİRSİNİZ?

6

Çocuğunuzla zorbalık hakkında konuşun

Çocuğunuza zorbalık yapmaması gerektiğini açıklayın ve zorbalığın diğer çocuklar üzerindeki olumsuz sonuçlarından bahsedin.

Zorbalık davranışlarına onay vermediğinizi belirtin

Çocuğunuza onaylamadığınız şeyin onun zorbalık davranışları olduğunu vurgulayın; onu desteklemeye ve ona yardımcı olmaya hazır olduğunuzu belirtin.

Çocuğunuza yardımcı olun Çocuğunuzun hangi davranışlarının akran zorbalığı olduğunu anlatın. Bu

davranışları neden gösterdiğini anlamaya çalışın. Zorbalığın altında yatan nedenleri ortadan kaldırmaya çalışın. Bu davranışlar yerine neler yapabileceğini öğretin.

ÇOCUĞUNUZ ZORBALIK YAPIYORSA NELER YAPABİLİRSİNİZ? 7

Fiziksel ceza vermeyin

Çocuğunuzun istenmeyen davranışları karşısında sakın kalın ve olumlu disiplin yöntemleri kullanın. Kesinlikle fiziksel veya sözel şiddet uygulamayın.

Çocuğunuz sosyal ve duygusal becerlerini (paylaşma, yardım etme, duygularını ifade edilmesi) geliştirmesi konusunda destekleyin Bu konuda çocuğunuzun yaşına uygun kitaplar okuyun, film izleyin ve etkinlikler gerçekleştirin.

Okulu bilgilendirin

Öğrenim gördüğü okulla mutlaka temasa geçin, rehber öğretmen/psikolojik danışman ve sınıf öğretmeniyle iş birliği kurun. Gerektiği zaman uzman desteği almaktan çekinmeyin.

ÇOCUĞUNUZ ZORBALIĞA MARUZ KALIYORSA NELER YAPABİLİRSİNİZ? 8

Çocuğunuzla konuşun ve onu destekleyin

Çocuğunuza onun yanında olduğunuzu ve ona yardım etmek istediğinizi belirtin. Ne hissettiğini sorun ve duygularını paylaşmasını sağlayın. Zorbaliğa maruz kalmanın onun bir hatası olmadığını açık bir şekilde ifade edin.

Zorbalıkla baş edebilmesi için ona yardımcı olun

Zorbaliğa nasıl karşı çıkabileceğine dair yöntemler geliştirin. Böyle bir durumda okulda kimden ve nasıl yardım isteyebileceğini konuşun.

Çocuğunuzun sosyal ve duygusal becerileri geliştirmesi konusunda destekleyin

Çocuğunuzun kendisini etkili bir şekilde ifade edebilmesi ve sağlıklı arkadaşlık ilişkileri sürdürebilmesi için çalışmalar/etkinlikler/oyunlar planlayın. Çocuğunuzun özgüvenini yeniden kazanması için çaba gösterin, olumlu ve güçlü özelliklerini vurgulayın.

Okulu bilgilendirin

Öğrenim gördüğü okulla mutlaka temasa geçin, rehber öğretmen/psikolojik danışman ve sınıf öğretmeniyle iş birliği kurun. Gerektiği zaman uzman desteği almaktan çekinmeyin.

[Akran Zorbaliğı Videosu](#)

Dijital Okul Rehberlik Servisim

Baki Can MORAN
Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen